

İÇİNDEKİLER

ONİKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	5
GENEL PLAN	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	27

GİRİŞ

DEVLET VE KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİ

I. BİRLİKTE YAŞAMA ZORUNLULUĞU, OTORİTE İHTİYACI VE DEVLET	29
1. Toplum Hâlinde Yaşama Zorunluluğu	29
2. Otorite İhtiyacı ve Devlet	30
II. TÜZEL KİŞİLİK KAVRAMI VE DEVLET	32
1. Kişi Kavramı	32
2. Anayasa ve Tüzel Kişilik Kavramı	35
3. Devlet Tüzel Kişiliği Anlayışının Ortaya Çıkışı	36
III. KAMU TÜZEL KİŞİLERİ	39
1. Anayasada Düzenlenen Kamu Tüzel Kişileri	39
a. Devlet Tüzel Kişiliği	39
b. Anayasada Düzenlenen Diğer Kamu Tüzel Kişileri	40
2. Kanunla Düzenlenen Kamu Tüzel Kişileri	41
3. İdarî Kararla Kurulan Kamu Tüzel Kişileri	43
4. Kanunla Nitelendirilmeyen Kurumlar	44
5. Niteliği Tartışmalı Kurumlar	45
6. Tamamlayıcı Açıklamalar	50
7. Kamu Tüzel Kişiliği Niteliğine Bağlanan Sonuçlar	53

BİRİNCİ BÖLÜM

İDARE HUKUKUNUN GENEL KAVRAMLARI VE İLKELERİ

I. İDARE HUKUKUNUN GENEL KAVRAMLARI	57
A. İDARE KAVRAMI	57
1. Kelime ve Kavram Olarak İdare	57
2. Kamu İdaresi - Özel İdare Ayrımı	58
3. İdarenin Diğer Devlet Organlarından Ayrımı	60
a. Organik Anlamda İdare	60
b. İşlevsel Anlamda İdare	61
aa. İdarî İşlev Dışında Olan Faaliyetler	62
bb. İşlevsel Anlamda İdare İçinde Yer Alan Kuruluşlar	63

B. İDARE HUKUKUNUN TANIMI VE ÖZELLİKLERİ.....	66
1. İdare Hukukunun Tanımı ve İdare Hukuku Sistemleri	66
a. İdare Hukukunun Tanımı	66
b. İdare Hukuku Sistemleri	67
2. İdare Hukukunun Özellikleri	69
3. İdare Hukukunun Diğer Hukuk Dalları ile İlişkisi	71
C. FRANSA'DA İDARE HUKUKUNUN DOĞUŞU	73
1. İdarî Yargının Ortaya Çıkışı	74
2. Ders Olarak İdare Hukuku	76
D. TÜRKİYE'DE İDARE HUKUKUNUN GELİŞİMİ	77
1. Osmanlı Klâsik Dönemi	78
2. Osmanlı Modern Dönemi	83
3. Cumhuriyet Dönemi Gelişmeler	87
4. Ders Olarak İdare Hukuku	88
E. İDARE HUKUKUNUN KAYNAKLARI	89
1. Asıl Kaynaklar	90
a. Yazılı Kaynaklar	90
b. Yazılı Olmayan Kaynaklar	94
2. Yardımcı Kaynaklar	95
F. İDARE HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI	96
1. Kamu Gücü Kıtası	96
2. Kamu Hizmeti Kıtası	98
3. İdarî İşlev Kıtası	99
II. İDARE HUKUKUNU ETKİLEYEN ANAYASADAKİ İLKELER	100
A. HUKUK DEVLETİ İLKESİ	100
1. Hukuk Devleti İlkesinin Anlamı ve Özellikleri	100
2. Hukuk Devleti-İdare Hukuku İlişkisi	105
B. SOSYAL DEVLET İLKESİ	106
1. Sosyal Devlet İlkesinin Anlamı ve Özellikleri	106
2. Sosyal Devlet-İdare Hukuku İlişkisi	108
C. EŞİTLİK İLKESİ	108
1. Eşitlik İlkesinin Anlamı ve Özellikleri	108
2. Eşitlik İlkesi-İdare Hukuku İlişkisi	110
D. İDARENİN KANUNÎLİĞİ İLKESİ	111
E. MERKEZDEN YÖNETİM-YERİNDEN YÖNETİM İLKESİ	114
1. Merkezden Yönetim	114
a. Merkezden Yönetimin Özellikleri	115
b. Merkezden Yönetimin Yararları ve Sakıncaları	115
c. Yetki Genişliği İlkesi	117
2. Yerinden Yönetim	118

a. Yerinden Yönetimin Özellikleri.....	118
b. Yerinden Yönetimin Yararları ve Sakıncaları	119
F. İDARENİN BÜTÜNLÜĞÜ İLKESİ	120
1. Hiyerarşi	120
a. Hiyerarşinin Özellikleri	121
b. Hiyerarşi Yetkisinin Kapsamı	122
2. İdarî Vesayet	123
a. İdarî Vesayet Denetiminin Anlamı ve Amacı	123
b. İdarî Vesayetin Özellikleri.....	126
c. İdarî Vesayet Yetkisinin Kapsamı	128

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK İDARE TEŞKİLÂTININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

I. MERKEZDEN YÖNETİM	132
A. MERKEZ (BAŞKENT) TEŞKİLÂTI	132
1. Cumhurbaşkanlığı	132
a. Yürütme ve İdareye İlişkin Görev ve Yetkileri	133
b. Cumhurbaşkanının Sorumluluğu.....	136
c. Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı	138
2. Bakanlıklar ve Bakanlar	141
a. Bakanlıklar ve Bakanların Mevcut Durumu	141
b. Bakanların Görevleri	144
c. Bakanlık Teşkilâtı.....	144
3. Merkeze Yardımcı Kuruluşlar	146
a. Danıştay	146
b. Sayıştay	146
c. Millî Güvenlik Kurulu	147
d. Ekonomik ve Sosyal Konsey	148
B. MERKEZİN TAŞRA TEŞKİLÂTI.....	148
1. İl İdaresi.....	149
a. Vali	150
b. Bakanlıkların İl Teşkilâtları.....	152
c. İl İdare Kurulu.....	153
2. İlçe İdaresi	153
a. Kaymakam.....	154
b. Bakanlıkların İlçe Teşkilâtları.....	156
c. İlçe İdare Kurulu	156
3. Bölge İdareleri	157
II. YERİNDEN YÖNETİM	157
A. YER BAKIMINDAN YERİNDEN YÖNETİM İDARELERİ.....	158
1. İl Özel İdaresi.....	158

a.	İl Özel İdaresinin Görev ve Yetkileri.....	161
aa.	İl Özel İdaresinin Görevleri.....	161
bb.	İl Özel İdaresinin Yetkileri.....	161
b.	İl Özel İdaresinin Organları.....	162
aa.	İl Genel Meclisi.....	163
	(1) İl Genel Meclisinin Oluşumu.....	163
	(2) İlk Toplantı ve Başkanlık Divanı.....	164
	(3) Meclis Toplantıları.....	165
	(4) Meclis Kararlarının Kesinleşmesi.....	166
	(5) Meclisin Bilgi Edinme ve Denetim Yolları.....	168
bb.	İl Encümeni.....	168
	(1) İl Encümeninin Oluşumu.....	168
	(2) Encümen Toplantısı.....	169
cc.	Yürütme Organı: Vali.....	170
c.	Diğer Hususlar.....	171
aa.	Görevden Uzaklaştırma.....	171
bb.	Komisyonlar.....	171
cc.	İl özel İdaresi Teşkilâtı.....	172
2.	Belediye İdaresi.....	172
a.	Kuruluş, Görevler ve Yetkiler.....	173
aa.	Belediyelerin Kurulacağı Yerler.....	173
bb.	Belediyenin Görevleri.....	174
cc.	Belediyenin Yetkileri.....	176
b.	Belediyenin Organları.....	177
aa.	Belediye Meclisi.....	177
	(1) Belediye Meclisinin Oluşumu.....	177
	(2) Toplantı ve Çalışma Usûlü.....	178
	(3) Meclis Kararlarının Kesinleşmesi ve Yürürlüğü.....	179
	(4) Meclisin Feshi.....	181
	(5) Meclisin Bilgi Edinme ve Denetim Yolları.....	182
bb.	Belediye Encümeni.....	183
	(1) Belediye Encümenin Oluşumu.....	183
	(2) Belediye Encümen Toplantısı.....	183
cc.	Belediye Başkanı.....	184
	(1) Belediye Başkanının Seçimi.....	184
	(2) Belediye Başkanının Görevleri.....	185
	(3) Belediye Başkanlığının Sona Ermesi.....	185
c.	Diğer Hususlar.....	187
aa.	Komisyonlar.....	187
bb.	Stratejik Plân ve Performans Plânı.....	188

cc. Belediye Teşkilâtı	188
3. BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	189
a. Büyükşehir Belediyesinin Kuruluşu	190
b. Büyükşehir Belediyesinin Görevleri	191
c. Büyükşehir Belediyesinin Organları	193
aa. Büyükşehir Belediye Meclisi	194
bb. Büyükşehir Belediye Encümeni	196
cc. Büyükşehir Belediye Başkanı	196
d. Diğer Hususlar	198
aa. İhtisas Komisyonları	198
bb. Büyükşehir Belediye Teşkilâtı	198
4. Köy İdaresi	198
a. Tanım, Kurulması ve Kaldırılması	199
b. Köy İdaresinin Görev ve Yetkileri	200
c. Köy İdaresinin Organları	201
aa. Köy Derneği	202
bb. Köy İhtiyar Meclisi	202
cc. Muhtar	203
d. Görevden Alınma	203
e. Köy Personeli	204
f. Köy Bütçesi	205
5. MAHALLE İDARESİ ve MAHALLÎ İDARE BİRLİKLERİ	205
a. Mahalle İdaresi	205
b. Mahallî İdare Birlikleri	206
B. KAMU KURUMLARI: HİZMET BAKIMINDAN YERİNDEN YÖNETİM İDARELERİ	207
1. Kamu Kurumlarının Ortak Özellikleri	208
2. Kamu Kurumlarının Çeşitleri	211
3. Kamu Kurumlarının Mevcut Durumu	214
C. KAMU KURUMU NİTELİĞİNDE MESLEK KURULUŞLARI	216
1. Meslek Kuruluşu Tanımı ve Oluşumu	216
2. Meslek Kuruluşlarının Ortak Özellikleri	217
3. Meslek Kuruluşlarının Görevleri	219
D. DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	219
1. Tanımı ve Ortaya Çıkış Sebepleri	219
2. Ortak Özellikleri	221
3. İdarî Teşkilât içindeki Yeri	225
E. YENİ TÜR KAMU TÜZEL KİŞİLERİ	228
1. Yatırım ve Finans Ofisi	228
2. Kamu Denetçiliği Kurumu	230
3. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu	230

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İDARENİN GÖREVLERİ (KAMU HİZMETİ-KOLLUK)

I. KAMU HİZMETİ.....	233
A. KAMU HİZMETİ KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ	233
1. Kamu Hizmeti Kavramı	233
2. Kamu Hizmetine Hâkim Olan İlkeler.....	237
a. Devamlılık.....	238
b. Değişebilirlik ve Uyarlanma	239
c. Yararlanmada Eşitlik ve Tarafsızlık	240
d. Kamu Hizmetlerinin Bedavallığı	243
B. KAMU HİZMETİNİN YÜRÜTÜLÜŞ BİÇİMLERİ	244
1. Kamu Hizmetinin İdare Tarafından Yürütülmesi:Emanet Usûlü	244
2. Kamu Hizmetinin Özel Hukuk Kişilerince Yürütülmesi Usûlleri	245
a. Müşterek Emanet Usûlü.....	245
b. İltizam Usûlü.....	247
c. Ruhsat (izin) Usûlü	248
d. İmtiyaz Usûlü.....	249
aa. İçeriği ve Özellikleri	249
bb. İmtiyazda Genel Kurallar	250
cc. Tarafların Hak ve Yükümlülükleri	251
dd. İmtiyaz Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Malların Paylaşımı	252
3. Kamu Hizmetinin Sunumunda Vakıf Modeli.....	253
a. Vakıf Hakkında Genel Bilgiler	254
b. Osmanlı Döneminde Vakıfların Sunduğu Kamu Hizmetleri	257
II. KOLLUK FAALİYETİ (GÜVENLİK KAMU HİZMETİ).....	260
A. GÜVENLİK VE KOLLUK KAVRAMLARI	260
1. Güvenlik Kavramı.....	260
a. Devletin Güvenliğinin Sağlanması	261
b. Kişilerin Güvenliğinin Sağlanması	264
2. Kolluk Kavramı.....	264
B. KAMU DÜZENİ KAVRAMI VE UNSURLARI	264
1. Kamu Düzeni Kavramı	264
2. Kamu Düzeninin Unsurları.....	266
C. ADLÎ KOLLUK-İDARÎ KOLLUK AYRIMI.....	274
1. Adlî Kolluk.....	274
2. İdarî Kolluk.....	276
D. İDARÎ KOLLUK TÜRLERİ VE ÖZEL GÜVENLİK.....	282
1. Genel İdarî Kolluk	282
2. Özel İdarî Kolluk.....	286
3. Özel Güvenlik.....	287

E.	KOLLUĞUN GÖREV ALANI	288
1.	Kamunun Ortak Kullanımına Ayrılan Yerler.....	289
2.	Kamuya Açık Yerler	289
3.	Kişilerin Toplu Bulunduğu Yerler	290
4.	Kapalı Alanlar	290
F.	KOLLUK GÜCÜNÜN İDARÎ DÜZENİ.....	291
1.	Kolluk Makamları	291
2.	Kolluk Âmirleri.....	293
3.	Kolluk Personeli.....	294
G.	KOLLUK İŞLEM VE EYLEMLERİ	294
1.	Düzenleyici Kolluk İşlemleri.....	295
2.	Bireysel Kolluk İşlemleri	295
3.	Kolluk Eylemleri.....	296
H.	KOLLUK YETKİLERİNİN KARŞILIKLI ETKİLEŞİMİ	296
1.	Genel İdarî Kolluk Yetkilerinde Etkileşim	297
2.	Genel İdarî Kolluk-Mahallî İdare Kolluğu Etkileşimi	297
3.	Mahallî İdare Kollukları Arasında Etkileşim	297
4.	Genel İdarî Kolluk-Özel İdarî Kolluk Etkileşimi.....	297
5.	Özel İdarî Kolluk Yetkilerinde Etkileşim.....	298
I.	KOLLUK USÛLLERİ.....	298
1.	Serbestlik Usûlü.....	298
2.	Bildirim Usûlü.....	299
3.	İzin Usûlü.....	300
K.	KOLLUK YETKİLERİNİN SINIRLARI.....	301
1.	Kanunla Düzenlenmesi.....	301
2.	Anayasada Belirtilen Sebeplere Dayanılması	301
3.	Ölçülülük İlkesine Uyulması	302
4.	Yer ve Zamana Göre Davranılması	303
5.	Takdir Yetkisinin Hukuka Uygun Kullanılması	303

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İDARENİN YETKİLERİ (İDARÎ İŞLEMLER-EYLEMLER VE SÖZLEŞMELER)

I.	İDARÎ İŞLEMLER	305
A.	İDARÎ İŞLEM KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ	305
1.	İdarî İşlem Kavramı.....	305
2.	İdarî İşlemin Özellikleri.....	309
3.	İcrâî İşlem-İcrâî Olmayan İşlem	312
4.	İdarî İşlem- Diğer İşlemler Ayrımı.....	319
B.	İDARÎ İŞLEMİN TÜRLERİ	321
1.	Maddî Bakımdan İdarî İşlemler	321

a.	Düzenleyici İşlemler	322
aa.	Cumhurbaşkanlığı Kararnâmeleri.....	323
bb.	Yönetmelik	330
cc.	Diğer Düzenleyici İşlemler	336
b.	Birel (Bireysel) İşlemler	337
2.	İrade Açıklayanların Sayısı Bakımından İdarî İşlemler	338
a.	Basit (Tek) İradeli İşlemler	339
b.	Kurul (Kolektif) İşlemler.....	339
c.	Birleşme (Karma) İşlemler	339
d.	Zincir (Aşamalı) İşlemler	340
3.	Açıklanan İradenin Şekline Göre İdarî İşlemler	340
a.	Sarih İdarî İşlemler	341
b.	Zımnî İşlemler.....	341
4.	Hukukî Etkisine Göre İdarî İşlemler	342
a.	İnşâî-İzhârî İşlemler	342
b.	Yararlandırııcı-Yükümlendirici İşlemler	343
c.	Sürekli-Geçici Etkili İşlemler	343
d.	İsteğe Bağlı Olan-Olmayan İşlemler	343
5.	Kazanılmış Hak ve Müesses Durum	344
a.	Kazanılmış Hak	344
b.	Müesses Durum	347
C.	İDARÎ İŞLEMLERİN UNSURLARI	350
1.	İdarî İşlemin Yetki Unsuru	350
a.	Yetki Unsurunun Özellikleri.....	351
b.	Yetkilerin Kullanımında İstisnâlar	353
c.	Yetki Çeşitleri.....	363
aa.	Kişi Bakımından Yetki	363
bb.	Konu Bakımından Yetki	367
cc.	Yer Bakımından Yetki	368
dd.	Zaman Bakımından Yetki.....	368
d.	Mündemiç Yetki	371
e.	Re'sen İcrâ Yetkisi.....	372
2.	İdarî İşlemin Biçim Unsuru.....	375
a.	İdarî İşlemin Şekli	375
b.	İdarî İşlemin Usûlü.....	380
3.	İdarî İşlemin Sebep Unsuru	387
a.	Sebep Unsurunda Hukuka Aykırılıklar	389
b.	Sebeplerin Çokluğu ve Sebep İkâmesi.....	392
4.	İdarî İşlemin Konu Unsuru	395
a.	İmkânsız Bir Konuda İşlem Yapılması	395
b.	Hukuka Aykırı İşlem Tesis Edilmesi.....	396

c. Sebep- Konu İlişkisinde Sakatlık	400
5. İdarî İşlemin Maksat Unsuru	402
a. Kamu Yararına Yabancı Amaçla Hareket Edilmesi	403
b. Kanunun Özel Maksudının Dışına Çıkılarak İşlem Yapılması	405
c. Usûl Saptırması ve Maksatların Çokluğu	407
D. İDARÎ İŞLEMLERDE SAKATLIĞIN SONUÇLARI	408
1. İdarî İşlemin Yokluğu	408
a. Yokluk Türleri	409
b. Yokluk Müeyyidesine Tâbi Olabilecek Sakatlıklar	412
c. Yokluğun Tespiti	414
2. İdarî İşlemin İptal Edilebilirliği	416
E. İDARÎ İŞLEMLERLE İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR	417
1. Bağlı Yetki ve Takdir Yetkisi	417
2. İdarî İşlemlerin Yürürlüğe Girmesi	422
3. İdarî İşlemlerin Kaldırılması ve Geri Alınması	426
a. İdarî İşlemlerin Kaldırılması	426
b. İdarî İşlemin Geri Alınması	428
II. İDARÎ EYLEMLER	440
A. İDARÎ EYLEM KAVRAMI VE ÇEŞİTLERİ	440
1. İdarî Eylem Kavramı	440
2. İdarî İşlem-Eylem (Fiil) Ayrımı	441
3. İdarî Eylem-İdarî Olmayan Eylem Ayrımı	443
a. İdarenin İdarî Eylemleri	443
b. İdarenin İdarî Olmayan Eylemleri	448
B. İDARÎ EYLEMİN SONUÇLARI	451
1. İdarî İşleme Dayalı Eylemlerin Hukukî Sonucu	451
2. Saf İdarî Eylemlerin Hukukî Sonucu	451
3. İdarenin Haksız Fiilinin Hukukî Sonucu	451
III. İDARÎ SÖZLEŞMELER	452
A. İDARÎ SÖZLEŞME KAVRAMI VE TÜRLERİ	452
1. İdarî Sözleşme Kavramı ve Kıstasları	452
2. Türk Hukukunda Sözleşme Türleri	456
B. SÖZLEŞMELERİN AKDEDİLMESİ: İHALE	464
1. Genel Bilgiler	464
2. Kamu İhalelerine Hâkim Olan İlkeler	468
3. İhale Usûlleri	471
a. Devlet İhale Kanununda İhale Usûlleri	471
b. Kamu İhale Kanununda İhale Usûlleri	472
4. İhalenin Aşamaları	475
5. İhale Sürecinin İdarî Denetimi	478

a. İdareye Şikâyet Başvurusu.....	479
b. İtirazen Şikâyet Başvurusu	480
C. SÖZLEŞMELERDE TARAFLARIN HAK VE BORÇLARI.....	481
1. İdarenin Yetkileri ve Yükümlülükleri.....	482
2. Sözleşmecinin Hakları ve Borçları	483
D. YENİ OLAYLARIN SÖZLEŞMEYE ETKİSİ.....	484
1. Fedürens (<i>Fait du Prince</i>) Teorisi	485
2. Öngörülemezlik Teorisi.....	486
3. Mücbir Sebep	487
E. İDARÎ SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ	490
1. Genel Olarak Sözleşmelerin Sona Ermesi	490
2. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'ndaki Düzenlemeler	491
F. İDARÎ SÖZLEŞMELERDE YARGI DENETİMİ	492

BEŞİNCİ BÖLÜM

İDARENİN GÖREVLİLERİ

I. KAMU GÖREVLİSİ KAVRAMI VE MEMURLUK MESLEĞİ.....	495
A. KAMU GÖREVLİSİ VE MEMUR KAVRAMLARI.....	495
1. Genel Olarak Kamu Görevlisi Kavramı.....	495
2. İdare Hukukuna Göre Kamu Görevlisi Kavramı	498
3. Devlet Memurları Kanunu'nda İstihdam Şekilleri.....	502
B. MEMURLUK MESLEĞİ VE İLKELERİ	503
1. Memurluk Mesleği	503
2. Memurluk Mesleğinin İlkeleri.....	504
a. Sınıflandırma İlkesi	504
b. Kariyer İlkesi	507
c. Liyakat İlkesi	507
3. Memurluğa Girişteki İlkeler	508
a. Serbestlik İlkesi.....	509
b. Eşitlik İlkesi	509
c. Görevin Gerektirdiği Niteliklerden Başka Bir Niteliğin Aranmaması İlkesi	510
4. Memur Olabilmenin Genel Şartları	510
a. Vatandaşlık Şartı.....	510
b. Yaş Şartı.....	510
c. Öğrenim Şartı	511
d. Kamu Haklarından Mahrum Olmamak Şartı.....	511
e. Askerlik Şartı.....	511
f. Sağlık Şartı	511
g. Bazı Suçlardan Mahkûm Olmamak Şartı	511
h. Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması.....	513

5. Özel Şartlar.....	515
C. ATAMA AŞAMALARI, İLERLEME VE ÇALIŞMA SAATLERİ	515
1. Atama Aşamaları	515
a. Kadroların Duyurulması	515
b. Sınav Aşaması.....	516
c. Atama İşlemi	516
d. Göreve Başlama	517
e. Adaylık Aşaması ve Aslî Memurluğa Atanma	517
2. İstisnâî Memurluk	518
3. Memurların İlerlemesi	519
4. Çalışma Saatleri	520
5. Hizmet İçinde Yetiştirilme	521
II. YÜKÜMLÜLÜKLER, YASAKLAR VE HAKLAR	522
A. MEMURLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ: ÖDEVLER.....	522
1. Devlete ve Anayasaya Sadakat.....	522
2. Tarafsızlık	523
3. Emirlere İtaat	524
4. İş Başında Bizzat Bulunma.....	524
5. Mal Bildiriminde Bulunma	525
6. Kılık-Kıyafet Yükümlülüğüne Uyma	526
7. İşbirliği İçinde Çalışma	527
8. Resmî Belge, Araç ve Gereçleri Geri Verme	527
B. MEMURLAR İÇİN ÖNGÖRÜLEN YASAKLAR	527
1. İkinci Bir Görev Alma Yasağı.....	527
2. Ticarî Faaliyette Bulunma Yasağı.....	528
3. Grev ve Toplu Çekilme Yasağı	528
4. Hediye ve Borç Alma, Menfaat Sağlama Yasağı	528
5. Siyasî Faaliyette Bulunma Yasağı.....	530
6. Gizli Bilgileri Açıklama Yasağı	530
7. Dernek Kurma ve Üye Olma Yasağı	531
8. Ayrıldığı Kuruma Karşı Görev Alma Yasağı	531
C. MEMURLAR İÇİN ÖNGÖRÜLEN HAKLAR	531
1. Güvenlik Hakkı (Memurluk Teminatı)	531
2. Hizmet Hakkı	531
3. Şikâyet ve Dava Hakkı	532
4. Sendika Hakkı	532
5. İzin Hakkı	532
6. Aylık (Maaş) Hakkı.....	534
7. Yolluk Hakkı.....	534
8. Emeklilik Hakkı	534

9. İstifa Hakkı	534
10. Sosyal Haklar	535
III. MEMURLUĞUN SONA ERMESİ VE EMEKLİLİK	536
A. MEMURLUĞU SONA ERDİREN HALLER	536
1. İstifa (Çekilme)	536
2. Mustafa (Çekilmiş) Sayılma	536
3. Memurluktan Çıkarılma (İhraç)	537
4. Koşullarda Eksiklik	537
5. Bağdaşmazlık	537
6. Ölüm	538
7. Emeklilik	538
B. MEMURLARDA EMEKLİLİK	538
1. Emeklilik Sebepleri	538
2. Emeklilik Hakları	539
IV. DİSİPLİN, CEZA VE HUKUKİ SORUMLULUKLAR	539
A. MEMURUN DİSİPLİN SORUMLULUĞU	539
1. Disiplin ve Disiplin Hukuku	540
2. Cezalar ve Disiplin Yaptırımları	541
3. Disiplin Hukukunun Temel İlkeleri	545
a. Kanunilik İlkesi	545
b. Bir Fiil İçin Bir Yaptırım İlkesi	547
c. Geçmişe Yürümeme İlkesi	548
d. Lehe Olan Hükmün Uygulanması İlkesi	548
e. Hukuka Aykırı Delilin Kullanılmaması İlkesi	549
f. Ölçülülük İlkesi	551
g. Gizlilik İlkesi	552
h. Gerekçe İlkesi	552
ı. Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi	552
k. Başvuru Yollarının Gösterilmesi	553
l. Sendika Temsilcisinin Disiplin Kurulunda Bulunması	554
4. Disiplin Cezalarının Çeşitleri	555
a. Uyarma Cezası	555
b. Kınama Cezası	555
c. Aylıktan Kesme Cezası	556
d. Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezası	556
e. Devlet Memurluğundan Çıkarma Cezası	557
5. Disiplin Soruşturması Usûlü	558
a. Soruşturma Emri ve Soruşturmanın Yapılışı	558
b. Yetkili Merciler ve Karar Süresi	564
c. Disiplin Cezasında Zaman Aşımı	565
d. Tebliğ ve Uygulama	567

e. Disiplin Konusunda Diğer Hususlar	569
6. Disiplin Cezalarına Karşı Başvuru Yolları.....	571
a. İtiraz	571
b. Yargıya Başvuru.....	572
7. Disiplin Cezalarının Ortadan Kalkması.....	572
a. Geri Alınma	573
b. Silinme	574
c. Mahkeme Tarafından İptal Edilme.....	575
d. Af Kanunu İle Kaldırılma	576
8. Görevden Uzaklaştırma.....	576
B. MEMURUN CEZA SORUMLULUĞU	578
1. Memurların Korunması İhtiyacı ve İzin Sistemi	579
2. İzin Sisteminin Kapsamı.....	582
3. Suçun Öğrenilmesi ve Ön İnceleme	586
4. Soruşturma İzni ve Yetkili Merciler	588
5. İtiraz ve İtiraz Mercileri	589
C. MEMURLARIN HUKUKÎ SORUMLULUĞU	591
1. Memurun İdareye Karşı Sorumluluğu	591
2. Memurun Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğu.....	594

ALTINCI BÖLÜM

İDARENİN SORUMLULUĞU

I. İDARENİN SORUMLULUĞU VE TARİHİ GELİŞİMİ	599
A. SORUMLULUK VE İDARENİN SORUMLULUĞU KAVRAMLARI	599
1. Genel Olarak Sorumluluk Kavramı	599
2. İdarenin Hukukî Sorumluluğu Kavramı.....	600
B. İDARÎ SORUMLULUĞUN GELİŞİMİ VE HUKUKÎ TEMELİ.....	602
1. İdarî Sorumluluğun Doğuşu.....	602
2. İdarî Sorumluluğun Hukukî Temeli	604
3. İdarî Sorumluluğun Bağımsızlığı	605
II. İDARE HUKUKUNDA SORUMLULUK TÜRLERİ	606
A. KUSUR SORUMLULUĞU	606
1. İdare Hukukunda Kusur Kavramı.....	607
2. Hukuka Aykırılık-Kusur İlişkisi.....	611
3. Kusurun İspatı ve Kusur Karîneleri	614
4. Kusurun Derecelendirilmesi	615
5. Hizmet Kusuru-Kişisel Kusur Ayrımı	618
B. KUSURSUZ SORUMLULUK	624
1. Kusursuz Sorumluluğun Özellikleri.....	624
2. Kusursuz Sorumluluk İlkeleri	626

a. Risk İlkesi Gereğince Sorumluluk.....	627
aa. Risk Sorumluluğunun Özellikleri.....	628
bb. Risk Sorumluluğuna Yol Açan Durumlar.....	628
b. Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik İlkesi Gereğince Sorumluluk.....	639
aa. Özellikleri.....	641
bb. Sorumluluğu Doğuran Haller.....	642
C. ÖZELLİK ARZEDEN BAZI SORUMLULUK HALLERİ.....	647
1. Yasama Faaliyetinden Dolayı Sorumluluk.....	647
2. Uluslararası Sözleşmelerden Dolayı Sorumluluk	650
3. Yargı Faaliyetlerinden Doğan Sorumluluk	651
III. İDARENİN SORUMLULUĞUNUN ŞARTLARI	654
A. İDARÎ DAVRANIŞ.....	655
1. İdarî Davranışın Varlığı	655
2. Davranışın İdareye İsnadiyeti	655
B. ZARAR.....	656
1. Zararın Varlığı	656
2. Zararın Şartları.....	658
C. İLLİYET BAĞI.....	662
IV. İDARENİN SORUMLULUĞUNU ETKİLEYEN HALLER	663
A. MÜCBİR SEBEP.....	664
1. Mücbir Sebebin Şartları.....	664
2. Mücbir Sebebin Sonuçları.....	671
B. BEKLENİLMEYEN HÂL.....	671
1. Beklenilmeyen Hâlin Şartları	672
2. Beklenilmeyen Hâlin Sonuçları	673
C. ZARAR GÖRENİN DAVRANIŞI.....	673
1. Zarar Görenin Davranışının Şartları.....	673
2. Zarar Görenin Davranışının Sonuçları.....	677
D. ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN DAVRANIŞI.....	678
1. Üçüncü Kişinin Davranışının Şartları.....	678
2. Üçüncü Kişinin Davranışının Sonuçları.....	681
V. ZARARIN TAZMİNİ	681
A. SORUMLU İDARENİN TESPİTİ.....	682
1. Devlet Tüzel Kişiliği.....	682
2. Kamu Görevlisinin Birden Fazla Görev Üstlenmesi	682
3. Faaliyetin Birden Fazla İdare Tarafından Yürütülmesi.....	683
4. İdarî Vesayet ve Arızî Görevliler	683
B. ZARARIN TAZMİNİNE İLİŞKİN İLKELER.....	683
1. Nakden Tazmin İlkesi.....	684
2. Sorumluluk Nispetince Tazmin İlkesi	684

3. Taleple Bağlılık İlkesi	685
4. Tam Tazmin İlkesi	686
5. Denkleştirme İlkesi	686
6. Tazmînat Talep Edebilecekler	687
7. Zararın Hesaplanma Tarihi	688
8. Tazmînatın Türü	689
9. Tazmînatta Fâiz	690

YEDİNCİ BÖLÜM

İDARENİN MALLARI VE KAMULAŞTIRMA

I. İDARENİN MALLARI.....	693
A. TEMEL KAVRAMLAR	693
1. İdarenin Mal İhtiyacı	693
2. İdarenin Mal İhtiyacının Karşıllanması	693
a. Olağan Usûller	694
b. Olağanüstü Usûller: İstimval	696
3. Kamu Malı-Kamusal Mal Kavramları	696
4. Kamusal Mal-Kamunun Özel Malı Ayrımı	697
5. Tahsis Kavramı	701
6. Mülkiyet-Kamu Mülkiyeti Kavramları	704
B. KAMUSAL MALLARIN ÖZELLİKLERİ	706
1. Kamusal Malların Devir ve Ferağ Edilmezliği	706
2. Kamusal Malların Zaman Aşımı İle İktisap Edilmezliği	707
3. Kamusal Malların Özel Hukuk İşlemlerine Konu Olamaması	708
4. Kamusal Malların Kamulaştırılamazlığı	710
5. Kamusal Mallar Vergi Gibi Yükümlülüklerden Muaftır	711
6. Kamusal Mallar Özel Bir Korumaya Tâbidir	711
C. KAMUSAL MALLARDAN YARARLANMA	711
1. Kamusal Mallardan Yararlanmanın Genel İlkeleri	711
2. Malların Türüne Göre Yararlanma Biçimleri	712
3. Özel ve Özel-İstisnâî Yararlanma	714
II. KAMULAŞTIRMA.....	716
A. KAMULAŞTIRMA VE İLKELERİ	716
1. Mevzuattaki Düzenlemeler	716
2. Kamulaştırmanın Temel İlkeleri	718
B. KAMULAŞTIRMANIN AŞAMALARI	723
1. Kamulaştırmada İdarî Aşamalar	723
2. Kamulaştırma İşleminde Adlî Aşama	725
C. KAMULAŞTIRMADAN VAZGEÇME VE MALİKİN GERİ ALMA HAKKI	729
1. Kamulaştırmadan Vazgeçme	729

2. Malikin Geri Alma Hakkı	730
D. KAMULAŞTIRMAYA BENZER KAVRAMLAR VE DİĞER USÛLLER.....	731
1. Acele Kamulaştırma.....	731
2. Devletleştirme	732
3. İstimval	733
4. Geçici İşgal	734
5. Kamulaştırmaz El Atma	735

SEKİZİNCİ BÖLÜM YENİ İDARÎ USÛLLER

I. YÖNETİMDE DEMOKRASİ VE İDARÎ USÛL.....	739
A. YÖNETİMDE DEMOKRASİNİN USURLARI.....	739
B. İDARÎ USÛLDE TEMEL İLKELER	742
II. BİLGİ EDİNME USÛLÜ	745
A. BİLGİ EDİNME USÛLÜNÜN KAPSAMI.....	745
1. Talep Edilebilecek Bilgi ve Belgeler	745
2. Başvuru Hakkı Olanlar	746
3. İdarelerin Bilgi Verme Yükümlülüğü	747
4. Bilgi Talep Edilebilecek İdareler.....	747
5. İdarelerin Bilgi Edinme Usûlüne İlişkin Yükümlülükleri	748
B. BİLGİ EDİNME HAKKININ SINIRLARI	748
C. BİLGİ EDİNMEDE BAŞVURU USÛLÜ	753
1. Başvuru Dilekçesi.....	753
2. Başvuruların Kabûlü ve Değerlendirilmesi.....	754
3. Başvuruların Cevaplandırılması	755
4. Bilgi veya Belgelere Erişim Usûlü ve Süresi	755
D. İTİRAZ VE İTİRAZIN İNCELENMESİ	756
1. İtiraz Usûlü	756
2. İtirazı Değerlendirecek Mercî	756
III. KAMU DENETÇİLİĞİNE BAŞVURU USÛLÜ	757
A. KURULUŞ VE GÖREVLER	759
1. Kamu Denetçiliği Kurumunun Kuruluşu	759
2. Kurumun Görevleri	760
3. Kurumun Görev Alanına Giren İdareler	761
B. BAŞVURU VE İNCELEME USÛLÜ	761
1. Şikâyet Hakkı Olanlar.....	761
2. Başvuru Usûlü.....	762
3. İnceleme ve Araştırma	764
4. İnceleme ve Araştırmaya Etki Eden Haller.....	764
5. İnceleme ve Araştırma Sonucunda Verilecek Kararlar	765

a. Karar Türleri	765
b. Karara İlişkin Diğer Hususlar	766
IV. TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMUNA BAŞVURU USÛLÜ	767
A. KURUMUN YAPISI VE GÖREVLERİ	767
1. Kurumun Yapısı ve İşleyişi	767
2. Kurumun Görevleri.....	768
B. AYRIMCILIK YASAĞI VE TÜRLERİ.....	770
1. Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı.....	770
2. Ayrımcılık Türleri ve Tanımları	771
C. BAŞVURU VE YAPTIRIMLAR.....	772
1. Kuruma Başvuru.....	772
2. Yaptırımlar	773
YARARLANILAN KAYNAKLAR	775
KAVRAM DİZİNİ	799